



M7 uppmuntra eleven att öva grundläggande demokratiska färdigheter att påverka och att diskutera olika åsikter konstruktivt

Vitsord 8: Eleven tillämpar principer och färdigheter som gäller i en demokratisk gemenskap, till exempel att lyssna, ta ställning, förbinda sig till majoritetsbeslut samt att påverka i närmiljön.

Innehållsområden:

I1 Vardagskompetens och kontroll över det egna livet

I2 Ett demokratiskt samhälle

I3 Aktivt medborgarskap och påverkan



Mångsidiga kompetensområden som kan förstärkas med uppgiften

K2 Kulturell och kommunikativ kompetens

K6 Arbetslivskompetens och entreprenörskap

K7 Förmåga att delta, påverka och bidra till en hållbar framtid

Instruktioner för läraren.....	2
Instruktioner för eleven.....	3
Bedömning	6

Instruktioner för läraren

Innan uppgiften utförs vore det bra om läraren redan hade behandlat *påverkan och olika sätt att påverka*. I uppgiften övar man i enlighet med mål M7 *grundläggande färdigheter i demokratisk påverkan, såsom konstruktiv diskussion*. Dessutom ingår det i uppgiften *att tillämpa kunskaper och färdigheter i att agera i en gemenskap i praktiken*. Eleven får också utöva sin etiska omdömesförmåga (M2) samt granska hur principer för gemensamma regler, mänskliga rättigheter och jämställdhet (M3) uppfylls. Eleven lär sig att uppfatta hur olika värderingar, perspektiv och syften påverkar samhället (M6).

Uppgiften beräknas räcka två lektioner. Den första lektionen är individuellt arbete, medan den andra lektionen går ut på par-/grupparbete. Att skriva en nyhet kan ges som läxa.

Att skapa en plan för skolgården kan integreras till exempel i innehållet i matematik eller bildkonst. Läraren kan utnyttja uppgiften som sådan eller endast ta i bruk delar av den med beaktande av elevernas åldersnivå.

I uppgiften kan man utnyttja skolans baskarta, använda uppgiftens mall eller komma överens med eleverna om hur skolgården med sina olika områden som ska ingå i planen ser ut.

Uppgiften består av **fyra olika delar**. I den **första** delen planerar eleven enligt anvisningarna sitt eget förslag om skolgården. I den **andra** delen läggs det till fler synpunkter som ska beaktas. Den **tredje** delen av uppgiften utförs under lärarens ledning i klassen genom gemensamma diskussioner. **Till slut** skriver man en nyhet.

Nyheten och elevens deltagande i diskussionen bedöms. I slutet av detta uppgiftspaket finns bedömningsanvisningar samt anvisningar för diskussionen som ska föras i slutet och nyheten som ska skrivas.

I slutet finns också en färdig, kopierbar mall för planen för skolgården.

Instruktioner för eleven

Du är skolans rektor. Din uppgift är att besluta vilka rastredskap som skaffas till skolans gård som ska förnyas. Skolan har sammanlagt 700 elever i årskurserna 1–9. Det finns olika alternativ och den tillgängliga budgeten är begränsad. Dessutom finns det saker på listan som absolut måste beaktas i beslutsfattandet. Fatta beslut om följande saker och motivera dem.

UPPGIFT 1/4

Gör först en skiss av ditt gårdsförslag, d.v.s. placera de rastredskap du valt på rätt plats. Belysningen och stängslen på gården finns redan inritade. Säkerhetsaspekterna, t.ex. ett säkert underlag för gungor, är redan klara. Räkna ut den slutliga budgeten för ditt gårdsförslag.

Det belopp som reserverats för skolgården, d.v.s. den totala budgeten, är 200 000 euro.

- Skolan behöver också en fotbollsplan som kan förvandlas till en ishockeyrink under vintern. Den äter upp 100 000 euro av budgeten.
- På gården behövs också ett område för cykelställningar. I budgeten har det reserverats pengar till cykelställningar för 400 cyklar.

prislista/st.

- klätterställning liten 4 000 e
- klätterställning stor med rutschkana 30 000 e
- gungor (vanlig x 6) 4 000 e
- spindelgunga 3 000 €
- pingisbord 700 e
- bänkar 1 300 e
- basketställning 1 250 e
- frisbeegolfbana, målkorg 200 e, 1 väska frisbeear 200 e
- pump track-bana 33 000 euro (rekommendation från 10-åringar uppåt)
- äventyrsskog, underhåll 2 000 euro per år
- cykelställningar, ställning för sex cyklar 200 e
- trampbilar, 800 e
- uthyrning av rastredskap, olika spel- och lekredskap som kan hyras för rastverksamhet (hopprep, fotbollar, badmintonklubbor), total kostnad 1 000 euro

När planen är klar ska du presentera den för läraren.

UPPGIFT 2/4

Rektorn fattar dock inte besluten ensam i skolan. Nu ska du beakta följande faktorer innan du fattar det slutliga beslutet:

- 1) Elevkårens styrelse har ordnat en gårdsplaneringstävling. I det vinnande förslaget ingår en stor klätterställning, tre basketställningar, fem bänkar och en pump track-bana. Högstadiееleverna skulle också vilja starta en kiosk för rasterna, och de skulle absolut också vilja ha rastredskap inomhus, t.ex. biljardbord (2 000 euro/st.) och soffor (1 000 euro/st.).
Vad är ditt beslut? Kom ihåg goda motiveringar.
- 2) Lärarna oroar sig för säkerheten på den nya gården. Hur kan gården göras trygg för alla årskurser? Finns det tillräckligt med gungor på gården för lågstadiееlevers behov? Om det finns för få gungor uppstår det köer och ofta gräl. Vilka är reglerna för användningen av gården? Är utrustningen placerad så att den är enkel att övervaka samt att användningen är trygg och möjlig för alla?
- 3) Vårdnadshavarna kontakter dig. Vem övervakar användningen av gården kvällstid? Hur garanterar man att redskapen hålls hela och att användningen av dem inte stör dem som bor i närheten? De oroar sig också över nedskräpning. Det måste absolut finnas minst fyra soptunnor på gården. Priset på en soptunna är 850 euro.

Kom ihåg att också skriva motiveringar till alla beslut du fattat. Vad beslutar du och varför beslutar du just så? Vad är budgeten för din slutliga plan?

Returnera ditt svar till läraren.

UPPGIFT 3/4 (diskussion tillsammans)

Rektorererna sammanträder till rektorsmöte. Vid rektorsmötet presenterar du dina planer för de övriga rektorererna. Förbered ditt anförande omsorgsfullt: vilka faktorer har du beaktat för det slutliga anförandet?

Ni måste tillsammans komma överens om en gemensam plan som alla rektorer tycker om. I beslutet ska också elevernas och lärarnas åsikter beaktas.

DISKUSSIONSINSTRUKTIONER FÖR LÄRAREN:

- Gå först igenom uppgiften tillsammans. Vad skulle man göra i uppgiften? "Rektorererna" presenterar sina förslag för de andra. Led diskussionen så att alla synpunkter kommer fram och blir hörda.
- Välj "det vinnande förslaget" och motivera varför just det förslaget vann.
- Diskutera också vilka alla saker rektorerna skulle beakta innan det slutliga beslutet fattades (elevkåren, läraren, vårdnadshavarna, budgeten, naturvärdena, trivseln, skolans gränser, säkerhet, jämlikhet, tillgänglighet).
- Vilka metoder för påverkan skulle användas i arbetet? Vilka metoder visade sig vara bäst? Varför just de?

UPPGIFT 4/4 (skriva en nyhet)

Till sist ska du skriva en nyhet om ämnet "Skolgården förnyas". Nyheten ska innehålla

- vilket förslag vann
- hurdana diskussioner och synvinklar förnyelsen av gården lyfte fram
- hur slutresultatet uppnåddes
- hurdana sätt att påverka användes och vilka åsikter de olika parterna har om beslutet.

Bedömning

5	Nyheten är kortfattad. I diskussionen har eleven gett ett exempel på hur man kan påverka.
7	Eleven har deltagit i diskussionen, lyssnat på andra samt framfört och motiverat sina åsikter. Nyheten är också gjord, och ur nyheten framkommer någon av parternas åsikter.
8	Eleven har deltagit i diskussionen, lyssnat på andra och framfört flera egna åsikter och även kunnat motivera dem. I nyheterna har det framkommit hur beslutet påverkar olika parter i skolan.
9	Eleven har deltagit i diskussionen, lyssnat på andra och under diskussionen framfört flera egna åsikter och även kunnat motivera dem. Hen har kunnat beakta synpunkter som påverkar beslutet på ett mångsidigt sätt. Eleven kan också bedöma sitt eget och sin gemenskaps agerande ur ett påverkansperspektiv, till exempel tar hen ställning till hur beslutsprocessen förlöpte. I intervjun lyfter eleven fram hela processen och dess perspektiv.

EXEMPELBILD AV SKOLGÅRDEN SOM KAN KOPIERAS

